

Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy
VŠB-Technická univerzita Ostrava

Výroční zpráva za rok 2009

Mezinárodní rok astronomie 2009

Návštěvnost

V roce 2009 se zúčastnilo akcí HaP celkem 51 143 návštěvníků. Celkový počet všech akcí uspořádaných HaP v tomto roce činil 1 130. Většinou se jednalo o audiovizuální pořady v planetáriu pro školy (460) a pro veřejnost (267 včetně přednášek). Na programy v planetáriu často navazovala videoprojekce (134), pozorování hvězdné oblohy dalekohledy (67) a jiné (202).

Členství v organizacích

Také v tomto roce byla HaP J. Palisy členem občanského sdružení „Sdružení hvězdáren a planetárií“ (<http://sdruzeni.hvezdarna.cz>). Zástupce HaP VŠB-TU (Gráf) je členem Rady SHaP a na březnovém sněmu byl zvolen místopředsedou tohoto sdružení. V roce 2009 zastupoval T. Gráf Sdružení HaP v Českém organizačním výboru Mezinárodního roku astronomie 2009.

V roce 2009 byla HaP JP řádným členem mezinárodní organizace IPS (International Planetarium Society, <http://www.ips-planetarium.org>).

Periodické vzdělávací akce

V letním semestru probíhala v přednáškovém sále HaP výuka předmětu „Základy astronomie“ a „Astronomie“ pro studenty řádného a kombinovaného studia oboru Inženýrská geodézie a v semestru zimním pak výuka předmětu „Kosmická geodézie“.

Astronomický kurz vedl externě Martin Vilášek. Kurz ve školním roce 2008/2009 byl ukončen v červnu. Nový běh kurzu začal počátkem října, navštěvuje jej 25 účastníků a bude ukončen v červnu 2010.

Zvláštní akce

- Premiéry původních audiovizuálních pořadů v planetáriu:
 - 25. dubna „Fajny pořad o městě a hvězdach“ (autorka Ivana Marková)
 - 16. května „600 milionů let!!!“ (autor Martin Vilášek)
 - 5. prosince „Vánoce a komety“ (autorka Ivana Marková)
- V rámci pořadů pro veřejnost se konalo 8 astronomických přednášek, jedna přednáška o kosmonautice, tři přednášky s geofyzikální tematikou, pět s jinou přírodovědnou tematikou a jedna cestopisná. Pořadů s poslechem reprodukováné hudby bylo uspořádáno 26. Od září byl zahájen jedenáctý ročník cyklu „Hudba pod hvězdami“, který je zaměřen na vážnou hudbu. Cyklus zasahuje i do roku 2010 a tvoří jej pět pořadů (1x za dva měsíce), která sestavila a uvádí paní Mgr. Kateřina Šmídová. Podeváté byl od září zahájen cyklus „Jazz pod hvězdami“, který uvádí pan Vlastimil Šmída a jeho pět pořadů (1x za dva měsíce) zasahuje i do roku 2010. Od září byl zahájen zcela nový hudební cyklus zaměřený na výrazné interpretky populární hudby „Supernovy hudebního nebe“, který uvádí Mgr. Monika Horsáková a Mgr. Kateřina Huberová. Tvoří jej 10 pořadů a končí v červnu 2010.
- Ve dnech 3. - 5. dubna bylo v prostorách HaP pořádáno uzavřené setkání členů Amatérské prohlídky oblohy (cca 25 účastníků). Část tohoto semináře tvořila v sobotu 4. dubna přednáška RNDr. Petra Skřehota s názvem „Poznejte říši mračen“, jež byla přístupná pro veřejnost.
- Pošestnácté se 17. dubna konal jednodenní seminář pro pedagogy základních a středních škol (účastnilo se 32 pedagogů, akce je akreditována MŠMT).

- V sobotu 16. května byl poprvé uspořádán „Jarní astronomický seminář (JAS)“ pod názvem Žhavá témata současné astronomie (60 účastníků), seminář bude pořádán i v dalších letech.
- V pátek 22. května proběhlo na HaP celostátní finále Astronomické olympiády (kategorie CD), první tři z devíti finalistů si odvezli hodnotné ceny (dalekohledy), podrobněji viz naše webové stránky (při pořádání AO spolupracuje HaP s ČAS na základě uzavřené písemné smlouvy).
- Den dětí v planetáriu s Uffem – 2 pořady v sobotu 6. června (176 návštěvníků).
- Ve dnech 19. – 20. září byl uspořádán seminář „Ostravský astronomický víkend“ s podtitulem „Astronomické oči“, kterého se zúčastnilo ve dvou dnech 80 osob (průměrná účast na každé přednášce, které OAV tvoří). Seminář byl doplněn výstavou „Snové krajiny“ a večerním hudebním pořadem v planetáriu.
- V pátek 25. září jsme se popáté přidali k akci „Evropská noc vědců“, hvězdárnu a planetárium navštívilo 120 osob.
- V sobotu 10. října byl uspořádán již tradiční „Den otevřených oken do vesmíru“, který navštívilo celkem asi 600 návštěvníků (7 pořadů v planetáriu, prohlídka objektu HaP s komentářem, večerní pozorování).
- Ve dnech 19., 20. a 22. října jsme se podruhé stali spolupořadateli Mezinárodního festivalu outdoorových filmů (6 projekcí, 503 návštěvníků, hlavní organizátor CK Turistika a hory).
- Od 2. do 6. listopadu jsme se podruhé zapojili do Týdne vědy a techniky a uspořádali jsme na HaP 4 různé akce, které navštívilo 80 osob. Spolupráce s dalšími pracovišti VŠB – TUO a Ústavem geoniky AV ČR, v. v. i.
- Také v tomto roce se setkal se značným zájmem cyklus astronomických přednášek „Astronomické repetitorium“, který v září 2009 vstoupil do svého 8. ročníku. Cyklus deseti přednášek byl tentokrát zaměřen na historii přírodních věd a končí v červnu 2010.
- Dramaturgický plán HaP v tomto roce zahrnoval tzv. akce měsíce, zde je jejich stručný přehled:

leden

vernisáž výstavy „Pohledy do vesmíru“

únor

přednáška „Kalendář a počítání času“

březen

přednáška „Pocta Albertu Einsteinovi“

duben.

Seminář pro učitele

květen

živě uváděný pořad v planetáriu „Romantický

májový večer pod hvězdami“

červen

Den dětí v planetáriu s Uffem

červenec

přednáška „Apollo: kroky po Měsíci“

srpen

soutěž „Vyfoťte svou Perseidu“

září

Ostravský astronomický víkend -

„Astronomické oči“

říjen

Den otevřených oken do vesmíru

listopad

přednáška „Leonidy s Leonardem aneb jak

chytit nejrychlejší meteory?“

prosinec

pořad v planetáriu „Vánoce a komety“

- V Minigalerii MIRA byly během roku instalovány tyto výstavy:
 - leden 2009 – červenec 2009 „Pohledy do vesmíru“, výstava měla tři části - první obsahovala fotografie kosmických objektů pořízené na jedné z největších astronomických observatoří světa (Mount Paranal), ve druhé se nacházely umělecké fotografie hvězdáren v České republice a třetí byla tvořena souborem informačních panelů týkajících se světelného znečištění.

- červenec 2009 – září 2009 „Projekt Apollo“ , autorem výstavy je pan Jaroslav Navara, byla tvořena velkoplošnými panely s historií celého programu Apollo, astronauty i jednotlivými měsíčními výpravami.
- září 2009 – leden 2010 „Snové krajiny“, reprodukce vědeckých a fantastických ilustrací Lud'ka Peška (1919 – 1999), uvedeno při příležitosti 90. výročí narození.

Odborný program na hvězdárně

- V roce 2009 působilo ve skupině Eridanus celkem 7 pozorovatelů: Mgr. Hana Kučáková, Kateřina Onderková, ing. Radek Kocián, ing. Jiří Kohoutek, Tomáš Hynek, Tomáš Kalisch a ing. Lubomír Ďurovec. Pozorování byla prováděna dalekohledy Meade 12" a Newton 200/1200 mm (každý vybaven CCD kamerou ST-8 se sadou filtrů standardního fotometrického systému UBVRI).
- Cílem pozorování se staly převážně zákrytové proměnné hvězdy programu B.R.N.O., dále excentrické zákrytové hvězdy z programu AsÚ AV ČR v Ondřejově a tranzity exoplanet.
- V tomto roce bylo celkem 86 jasných nocí. Pozorovatelé využili 67 (78% !) z nich k pořízení 148 pozorování proměnných hvězd a 10 snímků planet a objektů vzdáleného vesmíru. Nejvíce pozorování pořídila Mgr. Hana Kučáková (103), dále Ing. Radek Kocián (15), Tomáš Hynek (14), Kateřina Onderková (11) a Ing. Jiří Kohoutek (5).
- Někteří pozorovatelé se ve dnech 27. – 29. listopadu 2009 zúčastnili 41. konference o výzkumu proměnných hvězd, která se uskutečnila v prostorách Štefánikovy hvězdárny v Praze. Mgr. Haně Kučákové byla Sekcí pozorovatelů proměnných hvězd a exoplanet České astronomické společnosti udělena Cena Jindřicha Šilhána „Proměňář roku“. Uděluje se od roku 2000 za vynikající výsledky na poli proměnných hvězd. Ocenění je pojmenováno po českém astronomovi, pozorovateli proměnných hvězd a učiteli nových pozorovatelů proměnných hvězd, Mgr. Jindřichu Šilhánovi (16. 10. 1944 – 10. 04. 2000).

Publikační činnost a další tvůrčí aktivity

- Založení elektronického časopisu „Banka scénářů“ <http://astroscripts.vsb.cz/> (ISSN 1804-1124)
- Malý sborník „Astronomické oči“, který obsahuje referáty z Ostravského astronomického víkendu 2009 (viz výše, náklad 200 ks, formát A4, barevný).
- Vyšlo 6 čísel bulletinu „Planetárium“ (č. 88 až 93, náklad cca 1400 kusů a také elektronická verze).
- Dvě barevné skládačky s programovou nabídkou pro veřejnost a pro školy.
- Barevná skládačka k pořadu „600 milionů let!!!“
- Ostravsko – český slovníček k pořadu „Fajny pořad o městě a hvězdach“
- Barevná skládačka Luděk Pešek
- Byl vydán barevný nástěnný kalendář 2010 (formát A2, náklad 200 ks).

Dále jednotlivě:

Tomáš Gráf

- vědecké publikace – spoluautor
 - Články v odborných časopisech a sbornících – nerecenzované
 - Gráf, T., Mikulášek, Z., Zvěřina, P., Krtička, J. 2009: Chemicky pekuliární hvězdy – zmalované slečny, Čs. časopis pro fyziku, 59, 5, 292-5

- Gráf, T. 2009: Hvězdárna a planetárium J. Palisy, Československý časopis pro fyziku, 59, 5, 336
- Gráf, T. 2009: Eridanus – skupina pozorovatelů proměnných hvězd, Československý časopis pro fyziku, 59, 5, 337-8
- Mikulášek, Z., Gráf, T. 2009: Předběžná statistická analýza kontinuálního měření osvětlenosti v areálu VŠB-TU Ostrava, sborník konference Kurz osvětlovací techniky XXVII. Česká společnost pro osvětlování. Regionální skupina Ostrava, 260-265

Příspěvky na konferencích

- aktivní účast na mezinárodní konferenci „Binaries – Key to Comprehension of the Universe“, PřF MU Brno, 8. – 12. června, spoluautor příspěvku „HD 143 418 – an interacting binary with a subsynchronously rotating primary“ (další autoři Mikulášek, Zverko, Žižňovský, Krტიčka, Zejda)
- aktivní účast na mezinárodní konferenci "The Ninth European Symposium for the Protection of the Night Sky – Light Pollution and its Impact", Armagh, Severní Irsko, 17. – 19. 9. 2009, příspěvek „A Simple Scale to Determine the Level of Light Pollution“ (spoluautor Mikulášek) podrobněji viz <http://www.lightpollution2009.eu/>
- aktivní účast na mezinárodní konferenci „6th European Meeting of Small and Portable Planetaria“, Chorzow, Polsko, 1. – 5. 9. 2009, příspěvek „Some Activities of Observatory and Planetarium of J. Palisa in Ostrava“
- spoluautor (s Ivanou Češkovou) příspěvku „Přednáškové cykly a další formy vzdělávání dospělých na Hvězdárně a planetáriu Johanna Palisy VŠB – TU Ostrava“ na konferenci AEDUCA, Olomouc, 15. – 17. září, příspěvek zařazen do recenzovaného sborníku (v tisku)

Konferenční vývěsky

- poster „Eridanus – the specialist in eclipsing binary observation“, mezinárodní konference „Binaries – Key to Comprehension of the Universe“, PřF MU Brno, 8. – 12. června
- poster „Extracurricular Education and Popularization of Astronomy in the Czech Republic“, 27. Valné shromáždění IAU, Rio de Janeiro: „Astronomy Education between Past and Future“, 6. – 10. srpna
- spoluautor posteru (se Zdeňkem Mikuláškem) „Project of the Bachelor study course: Applied Earth Sciences and Science about the Universe“, 27. Valné shromáždění IAU, Rio de Janeiro: „Astronomy Education between Past and Future“, 6. – 10. srpna
- dva postery „Projekt vysokoškolského oboru – Aplikované vědy o Zemi a vesmíru“ (spoluautor Mikulášek) a „Mimoškolní vzdělávání a popularizace astronomie v České republice“ na konferenci METPOPULI, Olomouc, 10. – 11. září
- dva postery „Projekt vysokoškolského oboru – Aplikované vědy o Zemi a vesmíru“ (spoluautor Mikulášek) a „Mimoškolní vzdělávání a popularizace astronomie v České republice“ na konferenci AEDUCA, Olomouc, 15. – 17. září
- účast na konferenci „SCICOM – První česká konference o science communication“, 3. – 5. 12., Techmania, Plzeň

- účast na semináři „Věda a média“, pořadatel AV ČR, v. v. i., 7. 12. , Praha
- stať „Korekce časových údajů na zeměpisnou šířku“ pro „Astronomickou ročenku 2009“ (Slovensko)
- dne 23. dubna přednáška „Mezinárodní rok astronomie 2009“, filmový festival Trvale udržitelný rozvoj, Ostrava (organizátor TV Fabex)
- dne 23. května provedení živého, komponovaného pásma v planetáriu s názvem „Romantický májový večer“ (recitace Ivana Češková)
- dne 13. října přednáška pro veřejnost „Le marathon de Messier“, HaP M. Koperníka, Brno, PP prezentace
- vypracování žádosti o akreditaci Bc. studijního oboru „Aplikované vědy o Zemi a vesmíru“ a její podání, akreditace nebyla udělena
- „Astronomická olympiáda“ (ve spolupráci s ČAS), kategorie C-D pro studenty 1. a 2. ročníku SŠ: vytvoření zadání finále ročníku 2008/09, (spolu s Ivanou Češkovou organizace celostátního finále této kategorie na HaP JP v květnu 2009, podrobněji viz <http://planetarium.vsb.cz/olympiada>), příprava ročníku 2009/10 (rozšíření o školní kolo, vypracování zadání školního i korespondenčního kola), finále proběhne v květnu 2010 na HaP JP
- spolupráce na vydávání bulletinu „Planetárium“
- denní tisk:
 - pravidelná rubrika „Obloha nad Ostravou“ pro Moravskoslezský deník a jeho místní varianty, každý článek je tvořen mapkou hvězdné oblohy, krátkým textem o aktuálním astronomickém úkazu a nabídkou pořadů HaP JP pro veřejnost, celkem cca 104 dílů (dvakrát týdně, ve středu a v sobotu)
- rozhlas:
 - Český rozhlas Ostrava – mimořádný seriál pořadů „Studio vesmír“ k Mezinárodnímu roku astronomie 2009, (cca 50 minut, každou neděli před polednem, spolu s redaktorkou Ivanou Bartoňovou a redaktorem Richardem Piskalou), celkem 51 dílů, viz <http://www.rozhlas.cz/ostrava/studiovesmir>
 - pravidelná rubrika pro ČRo Ostrava, 52 předtočených šotů (vysíláno cca 10 minut v sobotu dopoledne, redaktor Richard Piskala), bude i v roce 2010
 - 27. března živě po telefonu, ČRo Leonardo, o výročí A. Einsteina
 - 12. října předtočený šot po telefonu o roce 2012 (Orion)
 - pro Čas, Orion během roku cca 3x po telefonu – krátká pozvánka na sobotní pořady v planetáriu nebo komentáře k aktuálním astronomickým úkazům
- televize:
 - ČT Ostrava – pokračování spolupráce s redakcí pořadu „Dobré ráno“ (dále DR) – pravidelně v „Astronomickém okénku“ (26 vysílání), liché pátky, živé vysílání na ČT2 (celostátně), podle vlastních scénářů (včetně obrazového materiálu), délka prodloužena na cca 8 minut.
 - ČT Ostrava – 15. října, natáčeno na HaP JP, mapy hvězdné oblohy, pořad Sabotáž
 - TV Noe
 - pořad Hlubinami vesmíru (40 minut), redaktor Suchánek, natáčeno ve studiu dne 4. března
 - diskuse o IYA2009 (živě 90 minut, další hosté Grygar a Suchan), redaktor Suchánek, 12. červen
 - oponentní posudky:
 - bakalářská práce (Wildner, SU Opava),
 - disertační práce (Ledvinka, MU Brno)

- členství
 - člen LOC mezinárodní konference „Binaries – Key to Comprehension of the Universe“, PřF MU Brno, 8. – 12. června
 - člen Rady Sdružení hvězdáren a planetárií (místopředseda SHaP),
 - člen Českého organizačního výboru Mezinárodního roku astronomie 2009,
 - člen občanského sdružení Proxima, ČAS, JČMF a Společnosti pro studium proměnných hvězd
- různé
 - spolupráce s prof. Sokanským na grantu „Výzkum rušivých účinků umělého venkovního osvětlení“ (GA 102/09/1986)
 - exkurze Zeiss Jena 26. – 27. leden, předvedení technologie Velvet (spolu s M. Otiskem)
 - 2. července – Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Chorzow, soukromá návštěva instituce
 - Luděk Pešek – námět a organizační zajištění výstavy, projekt „Dalekohled Lud'ka Peška“ (bude pokračovat v následujících letech)
 - 26. listopadu, udělena pamětní medaile ke 160 letům založení VŠB-TU

Ivana Marková

- publikace:
- pořady
 - technická realizace anglické, německé a francouzské verze pořadu „Skrytá krása vesmíru“
 - „Fajny pořad o městě a hvězdach“ (premiéra 25. 4.)
 - „Vánoce a komety“ (premiéra 5. 12.)
 - vytvoření scénáře nového příběhu pro děti (předpokládaná premiéra 20. 3. 2010)
- přednášky
 - 7. 2. přednáška: „Kalendář a počítání času“ (HaP JP Ostrava)
 - 11. 3. přednáška: „Jak se vaří molekuly v mezihvězdných mračnecích“ (HaP Ostrava, v rámci Astronomického repetitoria)
 - 23. 3. přednáška: „Vznik molekul v mezihvězdné hmotě“ (Ostravská univerzita, PřF, katedra chemie)
 - 21. 4. 2x přednáška: „Výzkum terestrických planet“ (Gymnázium Ostrava-Zábřeh)
 - 3. 12. přednáška: „Prebiotické molekuly ve vesmíru“ (SPŠ chemická akademika Heyrovského a Gymnázium)
- výuka
 - „Základy astronomie“ (2+1, letní semestr 2008/09, 2. ročník, obor Inženýrská geodézie, HGF VŠB-TU)
 - „Astronomie“ (letní semestr 2008/09, dálkové studium, obor Inženýrská geodézie, HGF VŠB-TU)
- semináře, konference, prezentace, služební cesty
 - 18. 6. prezentace HaP VŠB-TU, Hornické muzeum, Landek
 - 2. 7. Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Chorzow, soukromá návštěva instituce
 - 10. 9. – 13. 9. Astronomický festival (HaP M. Koperníka, Brno)
 - 14.10. Krajská hvězdáreň a planetárium M. Hella, Žiar nad Hronom

- 15. 10. – 17. 10. vystoupení v rámci 3. ročníku mezinárodní přehlídky ASTROFILM 2009 v Piešťanech (získání ceny primátora)
- rozhlas
 - 6. 2. Český rozhlas Leonardo (5 min živý vstup o čase a kalendářích)
 - 11. 3. Český rozhlas, Studio vesmír (15 min, o mezihvězdné látce, viz. přednáška)
 - 17. 9. Český rozhlas, Studio vesmír (15 min, podzimní akce HaP) další
- různé
 - spolupráce na přípravě bulletinu Planetárium
 - vedení statistiky návštěvnosti HaP
 - spolupráce
 - s Tomášem Komendou (OU, animace)
 - s Michalem Horváthem (Soukromá střední umělecká škola AVE ART, animace)
- členka občanského sdružení Proxima

Miroslav Otisk

- pořady
 - technická realizace anglické, německé a francouzské verze pořadu Skrytá krása vesmíru
 - technická realizace pořadů „Fajny pořad o městě a hvězdach“ (premiéra 25. dubna), „Vánoce a komety“ (premiéra 5. prosince), „600 milionů let!!!“ a „Čelenka princezny Ariadny“
 - digitalizace pořadu Indiánský poklad
- technická činnost
 - vytvoření clon a jejich ovládání pro dataprojektory
 - automatizace stereoskopické projekce
 - sestavení potřebného hardwaru pro software SCISS Uniview
- semináře, konference, prezentace, služební cesty
 - exkurze Zeiss Jena 26. – 27. leden, předvedení technologie Velvet (s T. Gráfem)
 - 2. 7. Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Chorzow, soukromá návštěva instituce
 - 1. 9. – 4. 9. „6th European Meeting of Small and Portable Planetaria“, Chorzow, příspěvek o technickém řešení projekce v sále planetária HaP JP
 - 10. 9. – 13. 9. Astronomický festival (HaP M. Koperníka Brno)
 - 14. 10. Krajská hvězdáreň a planetárium M. Hella, Žiar nad Hronom, jednání o možné spolupráci s touto institucí
 - 15. 10. – 17. 10. vystoupení v rámci 3. ročníku mezinárodní přehlídky „ASTROFILM 2009“ v Piešťanech (získání ceny primátora, společně s I. Markovou)
- činnosti průběžné
 - digitalizace a úprava audio a video nahrávek
 - administrace, instalace, opravy, záloha počítačů na HaP
- člen občanského sdružení Proxima

Martin Vilášek

- pořady
 - scénář, nahrávka a spolupráce na technické realizaci pořadu „600 milionů let!!!“
 - digitalizace pořadu Indiánský poklad (zahrnuje také: „Archeoastronomie severoamerických indiánů“ a „Festival Pow-wow“)
 - scénář a zvuková nahrávka filmu „Optické úkazy v zemské atmosféře“
 - scénář filmu „Češi v Antarktidě“ (spolupráce s redaktorem National Geographic Česko)
 - finalizace pořadu „Čelenka princezny Ariadny“
 - zpracování nahrávek přednášek „Jarního astronomického semináře“
- přednášky
 - přednáška pro veřejnost v rámci AR – „Co skrývá naše Galaxie“ (13. května)
 - 2x přednáška: „Geologická historie severní Moravy a Slezska“ (21. dubna – Gymnázium Ostrava-Zábřeh)
- semináře
 - Sněm Sdružení hvězdáren a planetárií (11. března), účast
 - představení nového pořadu na Semináři pro učitele (17. dubna)
 - Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Chorzow (2. července), soukromá návštěva instituce
 - účast na „Astronomickém festivalu“, Hvězdárna a planetárium M. Koperníka v Brně, (10. – 13. září)
- astronomický kurz
 - vedoucí 6. ročníku astronomického kurzu při HaP JP (do června 2009)
 - vedoucí 7. ročníku astronomického kurzu při HaP JP (od října 2009)
- tisk, rozhlas
 - příprava bulletinu „Planetárium“
 - články o noční obloze pro bulletin a web planetária
 - živý vstup do ČR Leonardo 18. 9. v 10:05 – 10:09 na téma OAV 2009
 - živý vstup do ČR Leonardo 9.10. v 10:05 – 10:09 na téma Den otevřených oken do vesmíru
- výstavy
 - instalace výstavy „Pohledy do vesmíru“ – leden
 - instalace výstavy „Apollo – kroky po Měsíci“ – červenec 2009
 - tisková příprava a instalace výstavy „Snové krajiny Lud'ka Peška“ – září 2009
- ostatní
 - webmaster internetových stránek planetária
 - vypracování návrhu naučné stezky „600 milionů let!!!“
 - grafický návrh a příprava nových internetových stránek e-časopisu „Banka scénářů“ (<http://astroscripts.vsb.cz>)
 - grafický návrh a příprava nových internetových stránek „Dalekohled Lud'ka Peška“ (<http://dalekohled.vsb.cz>)
 - příprava a zajištění tisku nástěnného kalendáře HaP JP A2 na rok 2010

- grafický návrh a zajištění tisku premiérového plakátu pořadu „600 milionů let!!!“, plakátu akce „Galileovské noci“, diplomů pro soutěž „Vesmír mého mládí“ a plakátu k pořadu „Vánoce v planetáriu“
- příprava a tisk barevných skládaček HaP JP: Nabídka pořadů pro ZŠ, Nabídka pořadů pro SŠ, Luděk Pešek, Průvodce geologickou historií severní Moravy a Slezska
- člen občanského sdružení Proxima

Ivana Češková

- zpracování vývojového diagramu objednávkového a rezervačního systému HaP JP
- propagační a komunikační aktivity:
 - příprava propagační prezentace aktuálního programu na jednotlivé týdny běžící na plazmových obrazovkách v areálu VŠB – TUO a na lokální televizi Klimkovice (celkem 48)
 - spolupráce na tvorbě a realizace rozesílání bulletinu Planetárium – e-mailem i běžnou poštou 6x ročně (co dva měsíce)
 - rozesílání měsíčního programu HaP – e-mailem i běžnou poštou
 - upoutávka na aktuální program HaPJP v Rádiu Čas – 3x
 - upoutávka na Týden vědy a techniky v Dobrém ránu ČT Ostrava 3.11.
 - tiskové zprávy během roku (celkem 13)
 - rozvoj spolupráce se spřízněnými institucemi: ZOO Ostrava, Ostravské muzeum, Galerie výtvarného umění, Ostravské výstavy, Ostravský informační servis, Hornické muzeum Landek
 - konkrétní akce:
 - ve spolupráci s Ostravským muzeem jsme uspořádali výstavu na Masarykově náměstí v Ostravě - Vesmír kouzlo objevů pořádanou od června do srpna 2009
 - ve spolupráci s Hornickým muzeem Landek jsme vytvořili nabídkový balíček pro kombinaci návštěv našich zařízení v rámci školních výletů apod., spolupodíleli jsme se na aktivitách Dne Země pořádaných na Landeku v rámci celoměstských aktivit
 - ve spolupráci s CK Turistika a hory jsme spolupřátali Mezinárodní festival outdoorových filmů
 - ve spolupráci s organizačním výborem „Ostrava 2015“ jsme spolupřátali první ročník festivalu Ostrava Kamera Oko
 - ve spolupráci se Středisky volného času a s Domy dětí a mládeže organizujeme aktivity v rámci jimi pořádaných letních příměstských táborů případně jiných akcí – např. Den Země
 - ve spolupráci s pobočkami knihovny města Ostravy organizujeme aktivity v rámci jimi pořádaných akcí
 - probíhá pravidelná výměna plakátů a informačních materiálů se všemi již mnou uvedenými institucemi
- organizační zajištění akcí:
 - prezentace HaP JP na Bambiriádě
 - Den dětí v planetáriu
 - výstava velkoplošných fotografií – Vesmír – dobrodružství objevů ve spolupráci s ostravským muzeem
 - doplňkové aktivity pro návštěvy dětí v rámci LPT – 2x
 - Mezinárodní festival outdoorových filmů
 - Týden vědy a techniky ve spolupráci s Ústavem geoniky AV ČR v.v.i.
 - výstava fotografií – Colorado

- prezentace HaP JP v Knihovně města Ostravy – pobočka Vietnamská, Ostrava-Poruba
- akce „Vánoce v planetáriu“
- účast na akcích a prezentace HaPJP
 - prezentace HaP JP na Dni Země (Ostrava – Jih, Landek) – duben
 - představení činnosti HaP JP na setkání se studenty VŠB – TUO – říjen
 - účast na konferenci METPOPULI – Olomouc, září
 - účast a příspěvek na konferenci AEDUCA – Olomouc, září
 - účast na semináři věnovanému IPN – Podpora přírodovědných a technických oborů – Praha, listopad
 - účast na konferenci Techmania – Plzeň, prosinec
 - účast na semináři Popularizace vědy – Praha, prosinec
- příprava žádostí o granty
 - příprava návrhu účasti HaP JP v rámci Výzkumného programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2011 – 2015 v únoru 2009
 - OP VK – zpracování žádosti projektu VESPUTI v rámci výzvy Moravskoslezský kraj - 2. kolo výzvy pro GP - oblast podpory 1.1
 - granty Města Ostravy:
 - Astronomický kurz – výukový materiál
 - Hodiny pro seniory v planetáriu
 - Finále Astronomické olympiády
 - Astronomická pozorování dalekohledem Lud'ka Peška
 - námět na zapojení HaP JP do Národního kosmického programu ČR
 - komunikace a jednání ohledně grantu na naučnou stezku
- členství v organizacích: Česká geografická společnost, Česká kartografická společnost,
 - Proxima, o.s. – předsedkyně sdružení

Hana Kučáková (externistka, zástup za J. Holušu)

- publikace
 - Publikace minim zákrytových dvojhvězd B.R.N.O. Contributions #36, Times of minima
 - C. Galan, et al.: Multi-ring structure of the eclipsing disk in EE Cep - possible planets? 6 pages, 6 figures, contribution to the conference proceedings: Binaries - Key to Comprehension of the Universe, Brno, Czech Republic, 8-12 Jul. 2009; arXiv:0910.0432
 - T. Kato, et al.: Survey of Period Variations of Superhumps in SU UMa-Type Dwarf Novae, 239 pages, 225 figures; arXiv:0905.1757
- semináře, konference, praktika:
 - účast na Stelárním semináři Bezovec, Bošáca, Slovensko, 29. – 31. května
 - účast na mezinárodní konferenci „Binaries – key to comprehension of the Universe“, Brno, 8. – 12. června
 - účast na 49. ročníku praktika pro pozorovatele proměnných hvězd, soukromá hvězdárna ALTAN Observatory, Pec pod Sněžkou, srpen
 - účast na „Astronomickém festivalu 2009“, Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka, Brno, 10. – 13. září
 - účast na semináři „Planetární soustavy ve vesmíru“, Hvězdárna ve Valašském Meziříčí, 23. – 25. října

- účast na 41. konferenci o výzkumu proměnných hvězd, Štefánikova hvězdárna v Praze, 27. – 29. listopadu 2009
- laureátka ceny Jindřicha Šilhána „Proměňář roku 2009“
- zřízení stránky Hvězdárny a planetária Johanna Palisy na Facebooku a jejich správa (společně s Martinem Viláškem)

Adam Fišer (zaměstnán od 2. listopadu 2009)

- změny grafické podoby na titulní straně webu HaP JP (menu, prostřední sloupec)
- fotogalerie (<http://picasaweb.google.cz/OstravskePlanetarium>)
- videokanál (<http://www.youtube.com/ostravskeplanetarium>), upoutávky na pořady

Zdeněk Mikulášek (externista)

- vědecké publikace
 - články v odborných časopisech recenzované
 - Krτίčka, J., Mikulášek, Z., Henry, G.W. a 4 další spoluautoři 2009: The nature of the light variability of the silicon star HR 7224, *Astronomy and Astrophysics*, 37, 567-577
 - Stelzer, B., Hubrig, S., Orlando, S., Micela, G., Mikulášek, Z., Schöller, M. 2009: The X-ray emission from Z Canis Majoris during an FUor-like outburst and the detection of its X-ray jet, *Astronomy and Astrophysics*, 499, 529-533
 - Zverko, J., Žižňovský, J., Mikulášek, Z. a 5 dalších spoluautorů 2009: The puzzling binary HD 143418, *Astronomy and Astrophysics*, 39, 845-856
 - články v odborných časopisech a sbornících – nerecenzované
 - Gráf, T., Mikulášek, Z., Zvěřina, P., Krτίčka, J. 2009: Chemicky pekulární hvězdy - zmalované slečny, *Čs. časopis pro fyziku*, 59, 5, 292-5
 - Mikulášek, Z., Gráf, T. 2009: Předběžná statistická analýza kontinuálního měření osvětlenosti v areálu VŠB-TU Ostrava, sborník konference Kurz osvětlovací techniky XXVII. Česká společnost pro osvětlování. Regionální skupina Ostrava, 260-265
 - články v popularizačních médiích
 - Mikulášek, Z. 2009: Tři malá zamyšlení na téma: Hvězdy a my, *Astropis*, 1, 10-15
 - vyžádané přednášky
 - Mikulášek, Z., Zverko, J., Žižňovský, J., Krτίčka, J., Kudryavtsev, D.O., Iliev, I.Kh., Gráf, T., Zejda, M., HD 143 418 - an interacting binary with a subsynchronously rotating primary, Mezinárodní konference: Binary stars - key to comprehension of the Universe, 8.-12.6.2009, Brno, Česká republika
 - Mikulášek, Z., Zverko, J., Žižňovský, J., Krτίčka, J., Kudryavtsev, D.O., Iliev, I.Kh., Gráf, T., Zejda, M., HD 143 418 - an interacting binary with a subsynchronously rotating primary, Seminář Astronomické observatoře Čínské akademie věd v Kunmingu, 28.7.2009, Kunming, Čínská lidová republika

- Mikulášek, Z., Zverko, J., Žižňovský, J., Krtička, J., Kudryavtsev, D.O., Iliev, I.Kh., Gráf, T., Zejda, M., HD 143 418 - an interacting binary with a subsynchronously rotating primary, Astronomický seminář University v Canakkale 25.10.2009, Canakkale, Turecko
- Mikulášek, Z., Zejda, M., AR Aurigae - an excellent O-C laboratory, vyžádaná přednáška, Česko-polský workshop o výzkumu proměnných hvězd Kraków'09, 9.10.2009, Krakow, Polsko
- Mikulášek, Z., Szász, G., Krtička, J., Open questions in the magnetic CP stars physics, Seminář Astronomického ústavu Univerzity ve Vídni 19.10.2009, Vídeň, Rakousko
- Mikulášek, Z., Zejda, M., Žižňovský, J., Zverko, J., AR Aurigae - an excellent O-C laboratory, vyžádaná přednáška, mezinárodní konference KOLOS'09, 3.-5.12.2009, Sninské Rybníky, Slovensko

Tomáš Komenda (externista)

- tvorba animací pro pořad „600 miliónů let!!!“
- vizualizace planet sluneční soustavy
- tvorba modelu a animací Slunce, Země, Měsíce
- příprava animovaného krátkého pořadu „Uff stereoskopický“

Mimopracovní činnost související s oborem

Tomáš Gráf

- semestrální přednáška (2+1) v 5. a 7. semestru „Astronomie a astrofyzika“ pro studenty učitelských kombinací s fyzikou PŘF OU v zimním semestru 2009/10
- semestrální seminář (0+2) „Popularizace astronomie“ pro studenty astrofyziky na FPF Slezské univerzity v Opavě v zimním semestru 2009/10
- semestrální přednáška (2+2) „Praktická astronomie“ pro studenty astrofyziky na FPF Slezské univerzity v Opavě v letním semestru 2008/09
- člen redakční rady
 - astronomického popularizačního časopisu „Astropis“ (ISSN 1211-0485)
 - elektronického časopisu na podporu přírodovědného vzdělání na SŠ a VŠ „Třetí pól“ (<http://www.tretipol.cz/>)
 - české verze časopisu „Scientific American“ (ISSN 1213-7723)

Ivana Marková

- spolupráce s OU v rámci projektu OP VpK Modulový systém dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Moravskoslezském kraji
- Univerzita III. věku Havířov (přednášky z astronomie a astrofyziky, 16 vyučovacích hodin)

Martin Vilášek

- astronomická pozorování pro veřejnost na soukromé pozorovatelně
- člen redakční rady Amatérské prohlídky oblohy
- správa meteorologického portálu APO (<http://meteo.astronomie.cz>)

Propagace činnosti

- rozesílání měsíčních programů planetária do tisku (12x), radio Helax, Kiss Morava, Orion, Čas, Český rozhlas Ostrava, televize ČT, TV Polar, Aréna, OU, SU Opava, atd., formou bull. „Planetárium“ a e-mailů

- aktuální informace na www stránkách <http://planetarium.vsb.cz>
- pravidelné rozesílání informací o činnosti HaP JP e-mailem (na vyžádání), elektronické rozesílání „Oznámení médiím“ (nepravidelně) na regionální redakce deníků a dalších médií, zasílání článků o nabídce pořadů MS Deníku a Mf Dnes.
- základní a střední školy okresů OV, OP, NJ, FM, KI a vybrané školy z okresů BR, SU a JE jsou o naší činnosti podrobně informovány zasíláním bulletinu „Planetárium“.
- umístění HaP JP na další dvě „akustické“ mapy v Ostravě (celkem již 4), komerční prezentace
- tisk a výlep měsíčních plakátů v Ostravě (na 60 ploch, Schenk, Epona) a Opavě (10 ploch)
- 5 stálých vývěsních skříněk (areál HaP, 3x VŠB-TU, Hlavní třída v Porubě).
- zařazení propagace aktuální nabídky našich pořadů pro veřejnost do „smyček“, které běží na plazmových obrazovkách v areálu VŠB-TU.
- rozhlasová a TV propagace – celkem asi 80 vystoupení, viz aktivity jednotlivých zaměstnanců

Technický rozvoj

- výpočetní technika
 - notebook Lenovo TP SL410, Lenovo TP SL500
 - 2x SSD disk 2.5" SATA 64GB Patriot Extrême
 - 2x SSD disk 32GB Patriot Extrême
 - MB Intel Skyberg P45, 2x záložní zdroj APC Back UPS 1500VA, zdroj Enermax liberty 500W, grafická karta HP NVIDIA Quadro FX3700 512MB PCIe, grafická karta HP NVIDIA Quadro FX370,256MB,PCIex
 - 2x LCD monitor 24" Samsung, karta Delock Express 34,2x Firewire 1394a, externí HDD 4TB WD sharespace LAN, 3x Industrial case black, CPU Intel Core2 Quad Q9550, RAM 2GB DDR3-1375 Kingston hyper, 2x 19" rozvaděč stojanový 42U včetně ventilátoru a osvětlení, přepínač VGA analog signálů Matrix Gefen VGA s řízením pomocí RS232,IR, 2x rozvaděč Moeller 19"-6U – prosklený
 - 3x PC – industrial case,zdroj Corasair Power TX650Watt,CPU Intel Core2Quad,RAM DDR3-1333Mhz 2x1GB,Solid state disc 32GB Apacer,VGA Gigabyte 285GTX,Motherboard Gigabyte EP45,DVD RW LG
- ostatní
 - Uniview – projekční software, stereoskopická verze
 - objektiv Sigma 18-50mm,F2,8,EX DC Macro
 - vývojová sada pro krokové motory SDC30x3 včetně krok.motoru sx23-2727,napájecí zdroj PS35
 - přímočarý motor MEGAMAT 4000N/24V/300mm
 - duplexní jednotka pro tiskárnu OKI C8600
- knihovna
 - stav knihovny sdružení Proxima k 31. prosinci je 1316 titulů včetně časopisů, map a atlasů, z toho 33 je přírůstek za tento rok
 - stav deponátů z knihovny VŠB – TU k 31.prosinci je 406 titulů včetně časopisů

Prodej literatury a služby návštěvníkům

- sortiment zahrnuje asi 90 druhů zboží, počet položek se v průběhu roku měnil (literatura, pohlednice, mapy, upomínkové předměty)
- po celý rok byly v provozu oba nápojové automaty firmy Kavamat, prodej cukrovinek zachován v rozsahu minulých let (cca 35 druhů)

Personální obsazení Hvězdárny a planetária J. Palisy v roce 2009:

Lektoři:

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D., Bc. Miroslav Otisk a Mgr. Martin Vilášek pracovali po celý rok na plný úvazek, Mgr. Jiří Holuša byl celý rok v pracovní neschopnosti, Mgr. Pavel Kapoun (ukončil pracovní poměr dohodou v lednu) a Mgr. Adam Fišer, který nastoupil na uvolněné místo lektora na plný úvazek 2. listopadu.

Propagace činnosti HaP:

Mgr. Ivana Češková po celý rok na plný úvazek.

Externisté:

doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc. (Ústav teoretické fyziky a astrofyziky PřF MU Brno) spolupracoval na vědecké činnosti oddělení po celý rok formou dohody o pracovní činnosti

Mgr. Tomáš Komenda spolupracoval na vytváření animací po celý rok formou dohody o pracovní činnosti. Mgr. Hana Kučáková od března zastupovala Mgr. Holušu (formou dohody o pracovní činnosti).

Technik:

HaP JP ani v tomto roce neměla stálého technika, o výpočetní techniku se staral po celý rok Bc. Miroslav Otisk, se základní údržbou projekčního přístroje planetária vypomáhal správce objektu Radim Chalupa.

Vedoucí HaP J. Palisy:

RNDr. Tomáš Gráf, Ph.D. pracoval po celý rok na plný úvazek.

Na provozu HaP JP se po celý rok podílel také správce objektu Radim Chalupa a v neposlední řadě paní Soňa Schneiderková a paní Marie Kortová, které zastávaly obslužnou činnost všech exkurzí (tj. pokladna, prodej, uvádění a úklid).

Zázemí, bez kterého by Hvězdárna a planetárium J. Palisy nemohla fungovat tvořila stálá podpora vedení HGF, Institutu geodézie a důlního měřictví a řady tzv. celoškolských zařízení (autodoprava, energetika, údržba, knihovna, podatelna atd.).

Činnost oddělení by nebyla myslitelná bez velmi výrazné podpory zřizovatele VŠB – Technické univerzity Ostrava a finančního příspěvku statutárního města Ostravy.

S využitím roční statistiky zpracované dr. Markovou sestavil dr. Gráf.
Jakékoliv použití uvedených údajů k jejich veřejnému šíření
libovolnou formou je podmíněno souhlasem HaP Johanna Palisy v Ostravě.
© 2010